

Universitätsbibliothek Wuppertal

Q. Horatii Flacci Epistolae Omnes, Qvae Extant

Horatius Flaccus, Quintus

Basilae, 1615

Epistola XV. Ad Valam

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1477)

Calo. De hac voce dictum est Od. 2. l. 1. ut de argutus Od. 1. 4. l. 3.

Opta.] Hæc sententia relata est inter adagia: quapropter lege eorum auctorem. Deslectitur aut in vox ἐπιπνοῦ ἀπὸ τοῦ ἐπιπνοῦ, ab eo qui equo insidet, & eo vehitur. Sed proprie dicitur de milite equite, cui opponitur ὁ πῆξος pedes miles, unde ἑπιπνοῦ, ἐπιπνοῦ, equestris cursus: dicitur etiam τὸ ἐπιπνοῦ pro certamine currentium e quorum. Item pro sella & strato equi, ut hic, & per diphthongam aliquando scribitur τὸ ἐπιπνοῦ.

Caballus] Vide de hac voce Gram. Sat. 6. l. 1.

Quam scit.] Hic versus est interpretatio illius, qui est in Vespis Aristophanis sub finem fabulæ, ac præcipue antistrophes. 9. λόγος ἐστὶν ἐπιπνοῦ, ἡ δὲ ἐπιπνοῦ ἐστὶν ἐπιπνοῦ, ubi Philocleon narrat, quomodo Sybarites quidam e curru deciderat, graviterque caput læserat per imperitiam aurigandi & equitandi, cui amicus, qui fortè aderat hanc admonitionis sententiam pronunciat. Cujus mentio

nem etiam facit Cic. ad Ad Attic. l. 5. adhæc verba dicit: *lud verum est, sed non, &c.* nec Adagiographus silentio præterit, & ante ipsum Cic. lib. 1. Tusc. quæst. & ipsemet Poeta Epist. 2. interpretatur hanc sententiam:

Navem agere ignarus navis timet: Abrotonum agro Non audet, nisi qui didicit, dare: quod medicorum est, Promittunt medici: tractant fabrilis a fabri.

quæ citavimus Od. 6. l. 1. ad modestiam Horatii probandam. Qui autem aliquid facere conantur, quod ignorant, idem audire solent, quod Alexander Magnus ab Apelle, qui comiter illum admonuit, sua in officina, ut de pictura cessaret et disputare, quod a pueris scolores terentibus irrideret, ut refert Plin. l. 35. c. 10. idem narrat Plutar. lib. de dignoscendo amico ab assentatore, quod iteratur libello de tranquillitate animi de Megabylo Persa. Aliud enim est sceptrum, aliud plestrum, ut Athenæus l. 8. memorat de contentione Ptol. mecum citharædo stratonico.

Explicatio Rhetorica.

Adem vox hinc varè cadit per Polypoton & per synecdochen integri pro membro dicitur: reddentis

me, pro, animum mihi reddentis ac reci eantis
b Videtur sumtum ab homine elanguentis appetentiæ, pro, contemnis & odisti: quanquam Grammatici docent illud a fastu deslecti.

c Synecdoche est primùm particulæ pro toto. i. pro quinq; adibus: deinde metonymia subjecti pro hominibus in quinq; familias distinctis.

d Allegoria est e metaphoris ab agricolis ad mordaces animi sollicitudinis indicandas. Sic loquitur Od. 18. l. b. 1.

e Metonymia est subjecti pro conditione & statu Horatii. Res hic synecdochicè summenda, ut e genere significetur agellus.

f Mœrentis & dolentis similiter sonant in clausulis infororum κατὰ τὴν ἐπιπνοῦ.

g Allegoria est a captivis, qui omni ratione & curâ in id incumbunt, ut e custodia emittantur, & vinculis leventur.

h Petebas & optas similiter sonant in clausulis membrorum κατὰ τὴν ἐπιπνοῦ.

i In qui & qua, item in vocas & vocat polypoton est.

k Tertia est epistrophe in ariæna vocat & ulera vocas.

l Synecdoche est generis primùm pro lupanari & prostibulo, ut docuimus Satyrâ 2. l. b. 1. Deinde metonymia subjecti pro meretricibus & scortis, ut popina pro comptoribus.

m Metaphora est ab animatis ad inanimum, pro meretrices & comptores ista Urbis cupiditate & desiderio efficiunt.

n Synecdoche est generis: est enim qui vis angustus locus & abditus, & a frequentia hominum remotus pro minuta Sabini agri particula infrugifera.

o Synecdoche est & metonymia in tu terre gravis, totius & materiæ pro corpore ex ea facta quod terram gravat.

totius & materiæ pro corpore ex ea facta quod terram gravat.

p In iuges & curas est eicaveia, quæ Poeta usus est ad illudendam villici commemorationem de sua in agro laboriosè colendo diligentia, quam nihil horum factum sit.

q Metaphora est a præditi ratione ad ejusdem expertia, pro, rivus est fossa deducendus, aut mole & aggere avertendus a prato, ne hujus pingue solum emacietur, atq; illuc arena ad voluta resideant.

r Sumtum est hoc a symphoniacis ad consensionem consiliorum & voluntarem significandam.

s Symploce est in initis & clausulis trium membrorum.

t A corporibus est translatum quæ proprie inciduntur, ut incidere nervos, venas, vitæ, sed hic pro, finire ludum, vel ab eò discedere.

u Puto ludere & ludum currendi ἄσχετος intelligenda & ad hæc præcedentia referenda, elegantia ornatus, amores, compositiones, exquisitas epulas, jocos, sodalitates, quibus omnibus nunc pudor est Horatio non tam diu constituisse modum, præsertim apud Davum Villicum cui vita ipsius satis spectata & cognita erat, sicut e Satyr 7 li 2. perspicuum est: ut quæ fuisset libidinosè ac intemperanter acta.

x Allegoria est a magicis & veneficis, qui solo aspectu fascinant atterunt & imminuunt boni eorum quibus male cupiunt, ad demonstrandam, invidiosam naturam, qui clanculum alios mordent.

y Sumtum est a fabris, qui sunt a atterendo materiam quamlibet informandam attenuant ac imminuunt.

z Metaphora est a muribus ad duritiem victus notanda.

† Hic versus omnino est allegoricus e continuatis metaphoris a bestis ad homines, qui, quod probè sciunt, illud tractare semper recusant. Contra quod nesciunt, id unum aggredi cupiunt maximè.

EPIST. XV. AD VALAM.

Theticum.

Valam consilio Antonii Musæ Medici percontatur de singulis commoditatibus vitæ, quæ percipi possunt ad jucundè vivendum Velie, & Salerni.

Quæ sit hyems Velie, quæ cælum Vala Salerni, Quorum hominum regio, & qualis via: a (nam mihi Bajæ

Musa supervacuas Antonius, & tamen illis Me facit invisum gelidâ quæ perlucor undâ Per b medium frigus: sanè e myrtetarelinqui,

Dicta q. cessantem nervis delidere morbum
 Sulphura contemni, & vicus gemit in viduis agris,
 Qui caput & stomachum suppoere fontibus audent
 Clusinis, Gabiosq. petunt & frigidarura.
 4 Mutandus locus est & diversoria nota
 Præter agædus equus. Quod tēdis? non mihi Cumas
 Est iter, aut Bajas lævæ stomachosus habenā
 Dicet eques: sed equi franato est auris in ore)
 Major utrum populum frumenti copia pascat:
 Collectosne bibant imbres puteosq. perennes
 Dulcis aqua: & nam vina nihil moror illius ora.
 Rure meo possum quid vis perferre patiq.
 Ad mare quum veni generosum & lenere quiro,
 Quod curas abigat: quod cum spe divite manet
 In venas animumq. meum: quod verba ministrat:
 Quod me Lucana juvenem commendet amica.
 Tractus uter plures lepores uter educet apros.
 Vera magis pisces, & echinos æquora celebant.
 7. Pinguis ut inde domum possim Phæaxq. reverti.
 Scribere te nobis, tibi nos accredere, par est.
 9. Menius ut rebus maternis atque paternis

Fortiter absumentis, urbanus cepit haberi,
 Scurra vagus, non qui certum præsepe teneret:
 Impransus non qui civem dignosceret hoste:
 5 Quilibet in quem vis opprobria fingere se vis,
 Pernicies & tempestas, & barathrumq. macelli,
 Quicquid quaesierat, ventri donabat & varo.
 Hic ubi nequitia & fautoribus & timidus nil,
 Aut paulum abstulerat patinas cœnabat omasi
 10 Vilis & agnini, tribus urfis quod satis esset.
 Scilicet, sat ventres lamna candente nepotum
 Duceret urendos correctus. Bestius idem
 Quicquid erat nactus præde majoris, ubi omne
 15 Verterat in fumum & cinerem: non Hercule miror.
 Ajebat si qui comedunt bona, quum sit obeso
 Nil melius turdo, nil vulvâ pulcrius amplâ.
 9 Nimirum hic ego sum: nam tuta & parvula laudo
 20 Quum res deficiunt: satis inter vilia fortis:
 Verum ubi quid melius contingit & unctius, idem
 Vos & sapere, & solos ajo bene vivere: quorum
 Conspicitur nitidis fundata pecunia villis.

Analysis Dialectica.

Retinere videtur Poeta morem Satyræ in hac percontatione: invehitur enim acerbe & contumeliosè in homines luxu perditos: ad quod nomine proprio specie suæ lippitudinis abuti existimatur: primum exemplo τὸν ἀπολαύσαντων ἡδονῶν καὶ τὸν ἀπολαύσαντων ἡδονῶν, & delicatiorum, & voluptuorum hominum, requiruntur externe commoditates loci deligendi, in cœli temperatione, & hominum. Deinde interne, in fontibus, vineis, segetibus, ubertate frugum, genere, & vino, piscium & venatione, unde quis facile perspiciat hanc perfectionem non tam lippitudinis sanandæ gratiâ susceptam, quàm Antonio Musæ medico ipsius auctori congratulandi de sanatione ancipitis Augustani morbi: qui postea consuluit Horatio abstinentum esse ab aquis tepidis & sulphuratis Bajarum, sed utendum gelidis Velis, ad deflexum bilis flavæ in oculos repellendum. Ferunt enim tempore Cor. Celsi & myrtetis, quæ super Bajas erant calidum vaporem profundi, qui adificio inclusus elicerebat more Laconici & Tepidarum, de quibus Vitruvius lib. 5. ca. 10. maximos sudores. In quibus statuo priorem Epistolæ partem, in sequentibus autè, Cur tam accuratè percontatione illa quarat, affert rationem: quod certè pertinent etiam undecim versus longe parenthesi interjecti, quorum initium hinc ducitur &c. Nam mihi Bajas & finis hic sit, (majorum utrum) Primum igitur questionis argumentum quamvis longissimè sit a principio remotum διὰ τὸ ὑπερβατικὸν (scribere te nobis, tibi nos accredere par est) est e parium collatione, quod tam consentaneum & par sit Vallam rescribere ad omnia, de quibus interrogatur, quàm Horatium habere fidem illius rescriptis. Deinde habitus Lucaniæ regionis, in qua sitæ sunt urbes Velia & Salernum, describitur e variis adjunctis priter in re inhaerentibus, atque eandem circumstantibus, quæ iam majori ex parte memorata sunt.
 2 Ad æquitatem talis percontationis valet plurimum auctoritas consulentis, cujus, ut causæ potentiùs efficientis, hortatu Poeta impulsus est ad investigationem loci salubris & jucunditate naturæ perfusi, quum Antonius Musæ medicus Augusti peritissimus dixit aquas Bajarum sulphuratas & tepidas nihil ipsi prodesse ad valetudinem oculorum tuendam.
 3 Confirmatur proxima causa e loco diversorum: quam, inquit, rectum mihi consiliū dedit medicus, quum

25 me, aquis Bajarum tepidis relicto, gelidâ perlui mediâ hyeme statuit; hinc tamen mihi gravis Bajasium invidia constata est. In causa fuit metus, ne hujusmodi contemtionem desinerent postea Bajas minus celebrari, & fontes contra Clusini & Gabini inciperent magis frequentari.
 4 Videtur ex antecedentibus & notatis rationibus efficere, alium sibi etiam invito locum ad eundem esse: quod possis in hanc contrahere argumentationem: Cui medicus peritus suadet conservandæ valetudinis gratiâ mutatione habitationis; recto consilio debet obsequi: Antonius Musæ vir doctus, & medendi morbis peritus suadet. Hæ ratio mutandum esse locum: hic igitur debet illi parere & locum mutare.
 5 Hic apparatus & instructio migrationis non levissimè, ἡδονῶν χάριν τῆς ἀσθενείας, urbana & facta est e loco diversorum ad confirmationem complexionis spectantium, irato equiti non est opus verbis ad equum, quod tendere velit, dirigendum, sed freno in os ipsius inserto, quod est loco verborum, ut os ipsum est loco auris equina.
 6 Ratio hujus commoditatis folius est e subjectorum dissimilitudine: In meo Sabino agro primum quodq. vinum facile sustineo bibere: quum autem in locis maritimis versor, generosum requiro: cujus vires describuntur ex effectis & brevi similitudine: talia fuerunt facta ebræetatis Epist. 5. quod sollicitis animis onus eximat: quod jubeat spes esse raris: quod me faciat disertum: quod deniq. me velut reoquat & juvenescere faciat, ut estas glives. Nam senex plus solito potus juvenescere se sentit, & ita se putat more juvenis placere amicæ puellæ.
 7 Altera est pars Epistolæ de ratione tam accuratè percontationis, quam statuit in fine, ἡδονῶν χάριν τῆς ἀσθενείας τῆς ἡδονῶν χάριν τῆς ἀσθενείας, ut domum redeat bene habitus, probè coloratus, robustus & corpulentus.
 8 Cura rectæ valetudinis, cujus nomine quaritur hinc habitationis commoditas & jucunditas omnis illustratur longâ similibus comparatione, quæ brevius ita potest enunciari: ut Menius Pantolabus, quum res ipsi suppetebant, unde saliare in modum epularetur, sumit nos, molliter ac delicatè vivebat: quum autem eadem deerant, parce, duriter ac restrictè vitam tolerabat: ita Horatius in summa rerum abundantia lætissimè vivit: in maxima earundem tenuitate sobriè & continenter victitat paucis contentus: unde perspicias Lectorem, prudentiam

tiam quorundam interpretum, qui hoc argumentum tam appositè subjectum superiori a fine conati sunt inde segregare & novam Epistolam ad eundem hic constituisse, maximè requirendam. Protasis autem comparationis tam variis ac multiplicibus factis Menii & adjunctis & adversis amplificatur, ut sexdecim versus in ea consummi videantur: quòd, si lectionem Craquii & Cranteri sequimur versus.

Sicut ut ventres laminà candente nepotum

Diceret urendos correctus Bestius: idem, &c.

Continent argumentum assumptum, quòd illata-

men pronuntiat comparatè, *Ingluviem Menii ac similitum ipsius ubi cognovit Bestius, alioqui sordidus, & ab his insatiabilibus nepotibus castigatus & conviciis vexatus, dixit tales ventres laminà potius candente urendos, quàm vita donandos diuturniori, ut eà pleterentur parte, quàm peccasse certum erat.*

9 Apodosis est, aucta, ut protasis, adversis: *Sic ego in penuria rerum moderatissimè vivo, & in earundem penuria solos eos esse sapientes, & beatè vivere puto, quibus facultates sunt non in temeritate Fortuna, sed in uberrimis ac fructuosissimis fundis collocatæ.*

Ennaratio Grammatica.

INscriptio Epistolæ reperitur in aliis exemplaribus varia, modò ad C. Numonium Valam: modò ad Cn. Vinonium Valam: modò ad G. Vinonium: hæc autem varetas potest nobis aliquod afferre adjumentum ad inquisitionem personæ accuratiorem.

Quæ sit hyems.] Hic rursus monendus es, Lector, de præponendo versu.

Scribere tu nobis, tibi nos accredere par est

Sic propter syntaxim, ut suprâ propter argumentum. Nam nisi præcedente, *par est te nobis scribere* locus non esset huic temporipræsenti secundo, *sit*, sed primo, *quæ est hyems Velia.*

Velia.] Hoc oppidum fuit Lucaniæ paludibus circumdatur, undè etiam de flexu putant *ἄρα τὸ ἔλος* eos a palude præposito vau, quod Servius vocat etiam digamum pro spiritu denso in primigenio: undè fuit olim Helia: undè quoq; Heletes nobilis amnis, qui creditur dedisse nomen Velia, de qua lege Epist. 20. lib. 7. ad famil. cujus est initium, *amabilior mihi Velia fuit, quòd te ab ea sensi amari*, atq; crede utrumq; nomen tam oppidi, quàm fluminis *ἄρα τὸ ἔλος* derivatum spiritu denso in vau mutato ut in *ἔρα* & *Venetis*: undè fuisse maritimum certum est, ut ex hoc quoq; versu *Æneid. 6.*

Injice (namq; potes) portusq; require Velinos.

necdum exstitisse quo tempore *Æneas* dicitur in Italiam venisse.

Quod cælum.] Quà aeris asperatione sustinentur homines. Salernum autem fuit oppidum Picentium: de quo sic Strabo ad finem lib. 5. paullum autem supra mare Romani Salernum custodiæ gratiâ in eos. *Lucanos & Brutios*, munierunt: de quo præterea vide Plin. l. 3. c. 5. Quidam quoq; deflectunt a Salinis, quæ sunt in illo tractu mariitimo. Id oculorum certiori judicio comprobet, qui parum fidi scriptis.

Quorum.] Quales sunt homines illius regionis, quæ syntaxi dicet postea, *nihil moror vina illius ore. i. regionis*: Ita enim Cic. illud utrumq; conjungit pro Sextio, *quæ regio orâve terrarum erat labor?*

Bajus.] De Bajis dictum est Od. 18. lib. 2. ex Epist. tamen 12. l. 9. ad Fam. Dolabellam proferam, quod non caret dissimili huic loco faciet, & lepore: *quemadmodum insalubris Baje fuerint, facile perspicere potest, Gratulor Bajis nostris: si quidem, ut scribis, salubres repente factæ sunt: nisi forte te amant, & tibi assentiantur, & tam diu, dum tu ades, sunt oblitæ sui.* Ellipsis autè est hic primùm verbi, deinde conjunctionis discretivæ, ut sit explendum: *Esti Antonius Musa mihi dixit aquas Bajarum nihil ad meam valetudinem adjumenta afferre, facit tamen me illis invisum.* Gall. *il est route fois cause qu'on me hait, & qu'on ne me voit pas volontiers*: sic loquutus est Quintil. lib. 3. cap. 7. *Nam est turpitudine generis opprobrio multis fuit, & quosdam claritas ipsa notiores circa vitia & in usus magis fecit.*

Supervacuas.] Inutiles, quomodo geminantur supervacaneum, quod idem valet, & inutile: vix tamen

reperias supervacuum & superfluum sed pro utroque supervacaneum apud Cic. De Antonio Musa medico sic Suet. scribit in Octav. 59. *Medico Antonio Musæ, cujus operâ ex ancipiti morbo convalescerat Augustus, statuat are collato juxta signum Aesculapii stiterunt.* Item c. 81. De eodem quoq; scribit Plin. l. 9. c. 8. & Dio in Augusto. Qui cum ita agrotaret, ut nequiret quicquam facere eorum quæ sunt in primis necessaria, Antonius Musa eum frigidis quibusdam potionibus ac lavationibus curavit, & servavit incolumem. Quam obrem Cæsar magnam ei pecuniam dedit concessitque jus aureorum annulorum (erat enim libertus) nec solum ei, sed etiam exteris omnibus, qui eandem artem profiterentur, vel essent postea profecturi. Fuit Musæ frater Euphorbus regi Jubbæ etiam medicus, de cujus nomine dicta est herba Euphobia ex Plin. l. 25 c. 7. E veteribus autem nummis ferunt *Musa* fuisse cognomen Pomponiorum.

Per med. um.] Aliâ syntaxi usus est Virg. Georg. 1. in tempore segetis demetendæ constituendo.

At rubicunda Ceres medio succeditur aestu.

quum sol acutiores & ardentiores vibrat radios. Redeo jam ad rationem corporis aquâ fontanâ & gelidâ summo frigore perluendi. Non omnia fomenta omnibus conveniunt corporibus. Itaque consideranda est medicanti, primùm natura peccantis humoris, ut Medici loquuntur: Deinde remedia talem humorem depellentia diligenter ac prudenter quærenda. Non potuit Augustus, ut refert Sueton in ipsius vita, calidis fomentis curari, ideoq; frigidis coactus est uti: hoc certè vitio vertendum est ignorationi causæ morbum efficiens aut ei materiam suppeditantis.

Myrteta.] Myrteta Græcè *ὄμυρτεται*, ἄριστος locus myrtis confitus, quibus litora fiunt lætissima, ut scribit Virg. 2. Georg.

Nec verò terre ferre omnes omnia possunt. Fluminibus salices, crassiq; paludibus alni Nascuntur, steriles saxosis montibus orni: Littora myrtetis lætissima: deniq; apertos Bacchus amat colles.

Illam certè soli differentia rectè & convenienter hic tribuitur Bajanis myrtis, de quibus diximus Od. 4. lib. 1. nonnulli putant hunc myrtetorum locum hodie appellari *Tabernas.*

Dietaq.] Syntaxis verborum est: & Bajenses queruntur sulphura, i aquas sulphureas Bajarum, quæ dicuntur sanare morbos articulares & alios diuturnos, e crassis & glutinosus humoribus ortos, contemni. Græci vocant sulphur *τὸ θεῖον*, ἵδρα τὸ θεῖον εἶναι, quod sit divinitus datum. Dicitur etiam *πῦρ ἠερῶν*, quòd fulmen redoleat odorem sulphuris, & ipsa etiam fulgetra. De eo lege Dioscorid. l. c. 12. 4. & Plin. l. 5. c. 14.

Elid. re.] Aptum est verbum ad contumaciam morbi indicandam. Est enim elidere violenter pre-mendo aliquid extrahere, depellere, & excludere, ut eli-

ut eliditur ignis silice Ita Cic. 3. Tusc. dicit, elidere stirpes agritudinis.

Clusinis.] Hi fontes ita nominantur a Clusio Tusciae oppido, cuius rex olim fuit Porfena, qui Tarquini Superbi filium Tarquinium secundam voluit restituere, de quo lege Strabonem lib. 5. & ibidem de Gabiis, qui, ut scribit, sanè exstant in Prænestina via siti, ubi l. tomiae sunt, plus quam reliquæ, lapides Romæ suppeditantes, ac distantes Romæ & Præneste ex aquo ad stadia centum, & paullo inferius subjicit, εν δὲ τῷ πεδίῳ τῶν Ἀνῶν δέξια, καὶ τὰ Ἀλκυόνα καλούμενα εἰς ὕδατα. Συχεῖα ἐν ποταμῶν ἀπὸ τῶν ἀεὶς ποικίλας νόσους, καὶ πνύουσι, καὶ ἐγκαθημένους ὕγεινά. Id est, per hanc planitiem Anio decurrit, & quæ nuncupantur Albulas, aquæ frigide multis e fontibus fluunt varios ad morbos salubres cum potu, tum in fessioibus διὰ τῶν ἐπιποχῶν, perfusionibus admissa. Hic locus valdè illustrat versum Poetæ de supponendo capite & stomacho frigidis stillicidiis fontium. De varia qualitate aquarum ad usus varios lege Plin. lib. 31. c. 2.

Equis.] Ultra nota diversoria, quæ Bajas ferunt agendas est: id enim valet τὸ πρᾶτερ ἀγετε, ut Græcum ἀγεῖν τὸν ἵππον, promovere & transmittere equum. Gall. faire passer le cheval outre les hosteleries ordinaires.

Nimibi.] Hic eques verbis quidem simulat, sibi esse in animo frigida balnea petere: re tamen videtur equo præmonstrare iter ad calida Bajarum. Hoc Gall. exprimitur, Le chevancheur dira bien avec la gauche resne de la bride en se despitant, je ne veux pas aller a Cumis ou a Baje: mais il n'est besoing de parolles a ung cheval, qui n'entend que par sa bouche bridee. Sed de generibus & partibus frænorum vide Gram. Od. 8. l. 1.

Cumis.] De Cumis sic Strab. l. 5. Deinde ordine post has Cuma sunt, vetustissimum Calcedentium & Cumæorum edificium. Antiquitate enim cunctas & Siciliae & Italiae urbes antecellit, & paullo post: nonnulli putant τὰ κούμαλα a fluctibus Cumis nomen invenisse: quia proximum litus, instar scopulosi dorfi, est objectum mari. Cumis finitimum est Misenum promontorium, ijsq; interposita est Acheruntia palus ac œnosa quædam maris effusio: postquam ultra Misenum cursum navis circumflexeris, statim sub ipso promontorio palus existit, inde; litus profunditate immensâ in suum redigitur, quo in litore Bajas sunt & calidæ aquæ, cum ad luxum, tum ad morborum sanationem idoneæ. Hæc certè topographia mihi visa est necessaria ad hujus loci intelligentiam. Hujus autem vocis & scripturam & prononciationem vide in calligat. Jo. Pierii sub initium 6 Aneidos & Apologeticum Huraltho ipitalioru pro veteri & germana linguæ Græcæ prononciatione Cæterum de Baijs dictum est Od. 18. lib. 1.

Urum populum.] Velientine, an Salernates. Colletosq;.] Ellipsis est in cisternis, quæ sic dicuntur Festo, quod cis sunt infra terram, d'antant quolles sont deffous la terre vers nous.

Puteos perennis.] De hac posteriori voce dixi Ode ultimâ lib. 3. Aqua verò dulcis dicitur non ad veritatem hujus saporis, sed ad distinctionem marinæ & salis. Nam optima quæq; aqua debet esse ἀχμὸν ὕδατος, expertis saporis, sed epithetum dulcis opponi quodam modo videtur aquæ Bajarum sulphuratis, ut frigida cæcidis, ideoque hæc oppositio magis approbat hanc lectionem, quam jugis, præter auctoritatem codicum ac similitum loquutionum.

Nihil moror.] I. nihil curo, nihilque facio vinum Veliacum & Falernum vel Lucanum vel Picentum.

Generosum.] Hoc quidam interpretantur vetus, & τὸ lene substantivè accipiunt pro temeto suavissimo. Quidam hic mirantur, cur hæc suavitas non sit epitheto

priori tributa διὰ τῆς ἐπισημοσύνης, ut posteriori: sed illa facile ibi intelligitur ex hoc Ciceronis loco, veterinam quæq;, ut ea vint, quæ vetustatem ferunt, esse debent suavissima. Item ex hoc Poetâ,

S. meliora d. es, ut vint, poemata reddidit.

Sed si ad ætatem laudabile soli ingenium non accesserit, illa vini generositas, quæ magis existit e bonitate loci, quam e vetustate, planè deerit: vinum enim non fert vetustatem, & fit vel tantillum dentulum id est, nullarum virtutum, ait Plinius, aut certè per exiguarum.

Abigat.] Sic Epod. 5. dixit. Vexam venificam n. illâ conscientia abigat ab infodiendo terra puero, pro, commoveri & prohiberi & Sat. 2. l. 2. pauperum nondum abati im ab epulis regum, pro remotam a mensis potentum. Servius notat in versum Aneid. 8.

Quattuor a stabuli. præstanti corpore tauros Avertit, pro hoc erat proprium abegit de pecore & grege, & armentis vi ac iurto subtrahitis: inde abactores & abigei, ut ab ἀπελάσσειν τῶν κείων prædam abigere & avertere, ἀπελάσσειν τῆς κείας dici potest, quomodo acceptum non legi in hoc Poetâ.

Quod manet.] Id est, ex quo facile concocto in stomacho venæ postea succum facilius exfugant, & in omnes corporis regiones, quasi per cavaliculos, diffundant, unde recreatur animus, novæque spes divitiarum donentur, ut Od. 12. l. 4 est loquutus. Hoc verbo etiam usus est propriè de liquidis Sat 9 l. 1.

Manaret talos.

id est diffunderet ac dispergeretur. Hoc verbum inclinatur Festo ἀπὸ τὸ μαῖνον, τὸ ἀπεινὸν ab eo, quod est raram, laxum, parumq; solidum, ideoq; faciè diffuens & per minutas rimulas erumpens

Verba ministret.] Id est copiam verborum suppeditet, qualis fuit ἐκείνη τῶ Ἐρῶν ἀπεραντολογία, ἀλλὸ Ἰλιάδ. β. καλεῖται ἀμετροπῆς.

Commendet.] Ellipsis τὸ ἢτ aut tanquam juvenem laudet: vel, commendet me non secus, atq; juvenem, vel quasi juvenis essem.

Tractus iter.] Hoc Galli suâ linguâ interpretantur, En quel quartier de ces deux ia il plus delie vies, & En quel plus de sanliers: quâ vocis significatione usus est Virg. l. 2. Georg. ubi, postquam docuit olivam gaudere solo tenui, collino, dumolo, argilloso & calculoso dicit,

Indicio est tractu surgens oleaster eodem.

& confirmat definitionem talis soli ex conjugatis: oleaster nascitur feliciter in illiusmodi terra: in eodem igitur tractu bene nascetur olea. Hic Servius explicat plagam & regionem, quam vocem posteriorem conjungit. Cic. in oratione pro Plancio, Totus ille tractus celeberrimus Venafrenus, Alifanus, tota denique illa nostra aspera & montosa regio, Gall. tout ce quartier la. Idem valet vox Græca κλίμα, ut interpretatur Budæus illud Philonis, μερῶνα κλίματα τῆς οἰκουμένης, tractus ingentes orbis terrarum.

Echinos.] De echinis vide Epod. 5.

Phæaxq;.] De mollitie & deliciis Phæacum dictum est prius in Grammaticis Epistolæ secundæ ad hæc verba:

Alcinoiq;. In cute curanda plus equo operat a juvenis.

Et de hoc sermonis genere Epist. 4.

Me pinguem & nitidam bene curat a cute vises.

Scribere.] De ordine hujus versus jam monuimus.

Menius.] Quædam exemplaria veteris editionis habent hic finem Epistolæ, &, quod sequitur,

et principium... videtur in... Hoc quidem... Menius dicit... Minus præter... Plane dicitur... cum bene com... ad extremum... Epigrammate... videri... Idcirco, M... Videtur ipse... Jos. Scaliger... sine breves, quæ... quos erat vox... tunc culina. Quæ... blem fuisse, a quæ... is enim p... plarentur super... Jure consilium... re videtur, quod... in accusatione... suam Caton & Planc... ca edificaretur, sicut... quam tunc in quæ... p... potest quæ... quod etiam in... Menia vocata est. S... pellationibus lege... citavimus. Fortiter, Quom... nim suspensio, ut... mis aut in dicitur... videtur hic p... Nam p... in ingratia in glori... ni fortis & magis... expectantia & in... astrologia, hinc dicitur... plane & omnia... que patet... Urbem, Actus... no sic scribitur... &, ipse dicitur... Virg. in... in sermone... ius est leg... vicia dicitur... modo videtur... p... ac... in Arge... Cæterum... bus poss... cantur, &... omen huc... banitas non... e quarum... & Tu... e... emet n... est quod idem... &... &...

est principium sequentis ad eundem: sed quam recte ja viduti in Dialectici. De Menio Sat. 1. l. 1.

— Ut vram Menius, aut sic
Ut Nomentanus.

Hoc quidem loco, si credimus Porphyroni, hic Menius est ille, qui Sat. 8 l. 1. & 1 lib. 2. cognominatur Pantolabus, ubi aliud praenomen Mallus pro Menius praefixum est. Etsi nominibus inter utrumque plane disconvenit, genere tamen luxus & effatae pecuniae bene convenit. Ubi planius fiat hunc Menium ad extremum assem luxu fuisse redactum dicam ex Epigrammate Catuli eius vxorem suam emendicasse victum.

Uxor ne, Meni, saepe quam in sepulcris
Vidistis sperare derogo cenam?

vbi Jos. Scaliger doctè annotavit silicè nia fuisse cernas funebres, quae a pauperibus absumebantur, inter quos erat vxor Meni ad vstrina sepulcorum, vbi erant culinae. Quidam enim putant hunc Menium mobilem fuisse, a quo aedificia Meniana nominata sunt. Is enim primus ultra columnas extendit tigna, quae ampliarentur superiora ut ait Festus, quae projectiones a Jureconsultis appellantur Graecè ἐξωσουλ. Eodem spectare videtur, quod Asconius scribit de Menia columna in accusatione contra Verem. Menius quum donum suam Catoni & Placco censoribus venderet, ut ibi basilica edificaretur, sibi exceperat jus unius columnae, supra quam tectum iijiceret ex provolantibus tabulatis, unde ipsi & posteris ejus spectare munus gladiatorum possent: quod etiam in foro dabatur. Ex illo igitur columna Menia vocata est. Sed de etymo scurræ, & Graecis appellationibus lege Gram. Sat. 3. l. 2. vbi hunc locum citavimus.

Fortiter.] Quum fortitudo sit considerata periculorum susceptio, aut laborum permissio, & spectetur omnis aut in dolore aut in labore, aut in periculo, profectò videtur hic Poeta ἀκρολογῆσαι, improprie loquutus. Nam perdere rem patriam, ut dixit Sat. 4. lib. 1 & illam ingrata in gluvie stringere ut Sat. 2. lib. 1 non est animi fortis & magni sed ignavi, molis ac timidi, intemperantis & inconsiderati. Itaque, ut illa videtur acyrologia, sumendum est hic τὸ fortiter ἐπιτακτικῶς pro plane & omnino rebus consumptis, & dissipatis ut iusque parentis bonis.

Urbanus.] Aristot. l. 2 Ethic. c. 7. de homine urbano sic scribit: καὶ τὸ εὐχρηστὸν τὸ ἐν ταπεινῷ ὁ μὲν μέγας διατρέφεται, καὶ ἡ δὲ ἀδύνατος διατρέφεται. ἢ δὲ ἀπερβολὴ βωμολοχία, καὶ ἔχων ἀντὶ τὴν βωμολοχίαν ὁ δὲ ἀλλήλων ἀγροικὸς τις. Qui vero in sermonis jucunditate jocos vitatur moderate, dicitur facetus & lepidus, ἀστειός, urbanus, nimirum quod apte nōris sua dicta convertere ad id, quod offeruntur ad se. quomodo videtur sumendum in Orat. pro Quintio: neque parum facetus scurræ Sex. Mav. ut, neq. e inhumanus praeco est unquam exsistimatus: quod de genere sic forcrat. in Areopag τοῖς δὲ τραπέλοις καὶ σκώπῃσι διαμαίνοισι, αἰς νῦν ἀφαιρῆς ἢ γὰρ τοὺς ἀέθλις ἀεροσποροδύουσιν. faceti & qui salibus possunt uti. hodie bene ad qre dvis nati & dixi vocantur, & habitus dicitur lepos & urbanitas, virtutis nomen huic Philosopho. Apud Cic. tamen Epist. 6. l. 7. urbanitas non pro virtute, sed pro rebus vrbis accipitur, quarum desiderio rebatus se flagare significaverat: Tu modo ineprias si u. & desideria vrbis & vrb. nitatis aepone, qui locus modò citatus fuit Epi. 14. Quod autem est nimium, scurrilitas & qui eā praeditus est, scurræ: quod idem interpretatur l. 4. c. 8 ἐπὶ πλεονάζοντος τὸ γέλοιον, καὶ τὸν πλείονα χειρόντων τῆ παιδείᾳ καὶ τῷ σκώπῃν καὶ τῷ ἰδίῳ, τότε καὶ τοῖς βωμολοχῶσι ὀνομαζέσθαι δὲ τραπέλοις. Quum risus est multus & frequens, & jocos & salubus

complures delectantur effusius, quam par sit, tum etiam scurræ nominantur urbani: unde factum est, ut i dem in Trinummo sint Plauto scurræ & vrbani & mimi, qui d.teria fund tando sibi victum solent aucupari, ideoque passim apud Graecos βωλό: vs audire. Ita juvenal. Sat. 13. utrumque videtur conjunxisse:

— Mimum agit ille

Urbanus qualem facundus scurræ Catullis

quod quidem genus τὸς δὲ τραπέλους Paulus ad Ephesios cap. 5. improbat & prohibet, καὶ δὲ ὀνομαζέσθαι ἐν ὀμίῳ ἀθέτους, μαρολόγητα, ἢ δὲ τραπέλαια. ne inter vos n. m. nentur obscenitas, stulti loquutum, neque dicacitas, quia hoc neque ad instructionem proximi, neque ad honeste finem possunt ullo pacto referri. Aperta autem est distinctio scurræ & dicacis lib. 2. de Orat. Qudd hic jocos utatur moderate, rationem ducat personarum, temporum & locorum. Ille quotiescunque potest, quasi necesse habeat aliquid dicere, dicit. Tempore inquit Cic. ratio & ipsius dicacitatis moderatio & Temperantia & raritas dictionum distinguet Oratorem a scurræ: cuius veriverbium repete e Gram. Sat. 3. lib. 2. Huc accedat. Quod Quintil. scripsit, vrbantatem & dicacitatem non idem esse, ideoque Demosthenem vrbantum fuisse, non dicacem: Urbanitatem autem esse stoicis virtutem, in qua nihil obscenum, nihil agreste, nihil in conditum, nihil peregrinum neque sensu, neque verbis, neque ore gestive possit deprehendi ut non tam sit in singulis dictis, quam in toto colore dicendi. Idem quoque genus in Menio hic reprehenditur a Poeta: licet dicat ad ipsius mores effingere se conformare, sed qui partim jocos utitur, rusticus & illepidus habetur, quæ sanè ellipsis nemini nisi auctori suo potest nocere vel offendiculo esse.

Non qu.] Exegesis est epitheti vagus, qui omnium mensarum est talleca.

Certum praesep.] Grammatici hoc definiunt stabulum domesticarum bestiarum, ut praesepium locum, vbi pabula illis apponuntur: exemplum autem quod proferunt e 3. Geo g. repugnat definitioni priorii:

Sapè sub immotis praesepibus, aut mala taclu

Vpera del. tuit, calumq. exierit a fugit.

Nam hoc loco significatur χορτοαβδῖ, & pabulatoria theca, vbi porrigitur pabulum bestiis quemadmodum ibi dem dicit praesepia plena & satuta, quæ Graecè dicuntur αἰ χάρου παρὰ τὸ χάρησις, quod est lato hiatus oris comedere. Item φάρμα, An hac distinguantur a Graecis, nondum comperi. Plautus in Curcul. hanc vocem vlu. pat. genere mulieb. i, Quis recipere si huc esum ad praesepium suam.

Impransus.] Id est, qui minimè est pransus ἀπτοχαι ἀνάσῃς, jejunus Longè aliter se gerebat Xenocrates impransus, ut est Sat. 3 l. 2. Erga Pol. monem:

— potus ut ille

Dicitur ex collo furtim carpsisse coronas,

Postquam est impransi correptus voce magistri.

Dignoscere.] Ellipsis est praepositionis ab, ferè perpetua Poetis.

Fingere.] Hellenismus est pro, savius in convitiis, & criminibus excogitandis Undè videtur vox Graecis εὐλόγητος ἢ εὐλόγητος in eum apposita convenire qualem hominem Plato in Minoe sic n. tat. καὶ μετὰ γὰρ ὁ Θεός, ὅταν τις ψέγη τὸν ἑαυτοῦ ὄμιον, ἢ ἐπαίῃ τὴν αὐτοῦ ἑαυτοῦ ὡς ἔχοντα. indignatur enim Deus vel indignè fieri, quum quis vituperat similem, aut laudat sibi infestum. Ita v. supavit hoc verbū Terent. Eunu. Act. 1. Sc. 1. cōmunicor & excogito, Thais; Ego pol quia mihi sum conscia,

hoc certo scio, neque me finxisse falsi quicquam: sed Syntaxi paullo mutata idem dixit Act. 3. Sc. 2. Nonne ad senem aliquam fabricam fingit?

Barathrum.] De hac voce Sat. 2. l. 1. & 3. lib. 2. sicut de macello eadem 3. lib. 2.

Quocumque.] Pro quemcumque; quatum fecerat studio, opera & labore, conviviis dissipabat.

Factoribus.] Intelligit divites, qui melius ac saepius merebantur de scurris & sycophantis, quam de viris modestis ac bonis: quia illorum maledicta & convitia metuebant, quibus optimum quemque figerent.

Patnas.] Quas Graeci vocant παρρησίας καὶ πίναντας.

Omasi.] De Omaso dictum est Sat. 5. l. 2. non tantum quid esset, sed quomodo etiam Graece vocaretur & suo fungeretur officio.

Solicoet.] Hunc versum Joann. Britannicus, Joann. Baptista, Aelius Anton. Nebricensis in Sat. 6. Persii ita legunt, ut in Dialecticis recitavi, veramque puto esse lectionem, & nominatim nostrum Poeta appellat, quam hic, ut in plerisque alijs locis, Persius imitatus est. Hunc autem Bestium definiunt superiores interpretes heredem divitem & avarum, Philosophis infestam, qui juvenes docerent liberalitatem, & addit Nebriffensis nomen esse fictum a Poeta quasi bestialis homo esse. Ipsius autem centura nepotes, qui damnum ei dederant, sic vexabat.

Lamna.) Lamna syncope est pro lamina genere cruciatus et cultis ferreis. quae calefactae & candentes corporibus reorum admovebantur, ut constat e 5. Accus. in Verrem. Ratio autem hujus repetatur e Gram. Od. 2. l. 2.

Inimice laminae Crispe Sallusti

Nepotum.) De his diximus Epod. 1. in Rethoric qui bui adscribit nunc Poeta in retenui acolastos & prodigos, qui bona patria obligant, quod Graeci dicunt τὴν πατριὰν παραίων κατεδίδου, ἢ τὰ πατρίδια κατὰ δαπανῶσιν λυχνύοντες, ἢ κατὰ ἀργεῖα πάντα κτήματα. Inter hos Seneca ponit lib. 22. Epist. 123. Pedonem Albinovanum, quos lucifugas denominat, & verba nostri Poetae usurpat: multi bona comedunt: multi amicos habent: ut inter istos nomen invenias, opus est, non tantum luxuriosam rem, sed notabilem facere. In tam occupata civitate fabulas vulgaris nequitia non invenis, verior est sensus hoc modo, Menius ad alsem redactus, inopia domitus & tanquam monitus censebat luxuriosos divites, a quibus nihil corroserat, graviter puniendos.

Nactus.] Nanciscor est Donato proprie, quum aliquem paratum vides ad tenendum ante, quam possit reperire, quod teneat, & statim, quod occurreritprehendere, Hecyr. Act. 4. Sc. 4. ut quum Cicero dicit 2. de nat. Deor. belluas immanes nanciscuntur venando, id est, incidimus in praedam inter venationem, & hic ipse Ode 11. l. 3.

Velut nocte vitulos leone.

Ubi omne.] Est hic ellipsis τῷ patrimonium, quod totum consumserat.

In cinerem.] Hoc Aristoph. in Vespis enunciat verbo ἀποδίδειν, ut ἢ με κεραυνῷ διαπυρρὰ δαίμων ἀποδίδου τυχῶσ' aut me ardenti fulmine in cinerem statim redige, vel vno Lucretij verbo, cinefac.

Hercule.] Viri jurabant Romae per Herculem nunquam mulieres, quin etiam ab Herculano sacrificio abstinebant: neque etiam viri per Castorem & Pollucem, sed mulieres, ut Thais in Eunuch. ante, de quo vide Agell. l. 11. 6.

Obeso.) De quo revise Epod. 12. amplam enodationem.

Turdo.] Judicium Horatij & Martialis & defensionem pro hac volucris vide li. 3. ca. 3. variarum lect. Hieron. Metcurialis adversus sententiam Galeni. Turdus autem Graece vocatur κηλίς, quam Scholiafles Aristoph in pace facit εἶναι τῶν σπυρίων, δοκῶσι δὲ πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐπιπλεῖν ἄλλων πτηνῶν ἀεισώδιστοι εἶναι μάλλον. facit, inquam, passerum genus. Videntur autem turdi magis, quam aves ceterae, ad delicias expetende: vnde idem ait Scholiafles, sed in nebulis, verbum κηλίς usurpari ἀπὸ τῶν λιπαρῶν ὄρνυγας πρὸς εἶναι, κηλίς ἐστὶν, ἢ γελῶν ἀτάκτως καὶ ἀμέτρος, id est, pro epulari pingues cōthurnices, & turdos comedere, aut pro inordinate & immoderate ridere, qd' se se cōtingit vescentibus aucupio pingui delicularum avicularum: quem immodicum ridendi modum Latini dicunt cachinnum, risum effusum: vnde in Epist. ad Pilo:

Romani tollent equites, pedesque cachinnum.

vbi est etymum vocis. Aristot. quoque l. 9. de natur. Animal. scribit, turdum uivali tempore hyemis solitum ad volare ad juniperata vel ἀρκυθῶνας, loca juniperis confita. vbi baccis juniperijs vescitur. & tunc temporis caro ipsius capti maxime commendatur. Surditas peculiaris adscribitur huic aliti: ideoque fit admodum garrulus: ex quo proverbium, κωφώτερος κηλίς, surdior turdo. Hinc irutolare dicitur.

Vulva.] Hanc vocem Isidorus vult dici, quasi valvam, id est, januam, quae semen inferatur, ac inde factus in lucem efferatur, ac praecipue dici solet de bestiis, & vterus de mulieribus, sicut notatum fuit Ode. 22. l. 3. Vulvae autem apparatus lege l. 9. Athenaei, vbi meminit cuiusdam vulvae suillae multis cupediis & dapibus delicatis fartae

Hic ego.] Id est, talis sum ego, ut Plautus in Curc. loquitur, hic somnus est mihi, pro, sic ego dormio. Sic ante Epist. 6. Ne fueris hic tu. In hoc sermonis genere τὸ μέγιστον ἐστὶ τὸ ἀσχετημένον ἀποδιδόν.

Satur.] I. satis constanter, patienterque vilibus cibis vitam sustento meam.

Unctius.) I. lautius, magnificentius, delicatius. Sic Plaut. in pseud. pulmento vror unctiusculo, pro lautiusculo & meliusculo. Translatè autem Cic. in Bruto unctiorem quandam & splendidiorum loquendi consuetudinem.

Quorum.) I. quibus res est in antiquo censu collocata.

Explicatio Rethorica.

Q Vae, quod quorum, varie cadunt per polyptoton.

b Non est hic sumendum medium, ut in morali doctrina: vbi dicitur in medio tanquam moderato consistere virtus, & vitium in extremis, tanquam in temperatis: attramen inde per metaphoram est ductum pro vehementissimo & acerrimo frigore.

c Ex his intellige, tanquam ex parte hodie nomine Tabernarum significata, vt modò dictum fuit in Grammaticis, totum Bajarum tractum per synecdochen: contra per morbum cessantem ex genere sume τὸ ἀρτηρίδιος speciem, id est dolorem articulorum, qui cessans dicitur ut Satyr. 9 lib. 1. tarda podagra, per metonymiam effecti pro efficiente lentos & tardos, quos illa contundit.

d Translatum est a duris corporibus, pro, magna vi extrudere & eicere dolorem e nervosis partibus corporis.

e E materia intelliguntur aquae calidae & sulphuratae

ratæ per metonymiam cauffæ.
 f Alter est modus metonymiæ, vbi cives & incolæ Bajarum significantur ex ſubjecto.
 g Brevis eſt deliberatio Poetæ per Apoſtrophæ & communicationem cum equo ſuo: vbi interjicitur quedam Epanorthofis ad hæc verba: *ſed equi franato eſt auris in ore,*
 h Synecdochica eſt periphraſis aquæ pluviæ & cifter-nariæ.
 i Sumtum eſt, ait Donatus in Adel. Act. 3. Scen. 3. ab agitatione pecudum, quum dicit, *abigam hunc rus:* Propriè Cic. in Verrè, *equarum greges iſtum abigendos curaffe,* vnde ab actores, fures eorum.
 k Metonymia effecti pro efficiente & locupletante ipſa affectos.
 l Anaphora eſt, & vnà polyptoton.
 m Epanodos eſt, idem ſonus initio & medio, & duplex Polyptoton in *in te, tibi,* & in *nos, nobis,*
 n Metaphoricus ſumitur pro menſa epularis accubationis.
 o Anaphora eſt in iteratione earundem vocum initiis membrorum.
 p Duplex eſt hic tropus: prior eſt metaphora à vaſto maris hiatu & profunda voragine ad ingluviem Menii decoctoris notandam. Alter eſt metonymia ſubjecti

pro omnibus cupediis & dapibus, quæ in macello emta ab hoc gurgite & helluone exhauriuntur & devorantur.
 q Sumtum eſt ab infatiabili cupiditate divitiarum ad inexplebilem ventrem & furioſam ejus appetentiam.
 r Eſt ſynecdoche generis pro divitibus, qui gratificatur ſcurris, ne figantur illorum maledictis
 ſ Alter modus ejuſdem tropi, quo integrum ſignificatur ex membro, id eſt, cenſebat Mænius illos lucrones & helluones graviter puniendos.
 t Puto certè hoc allegoricis dictum ex metaphoriſ a ſacrificijs: vbi ſic tota victima exurebatur ut omnino cineriferet, qualia fuerunt holocauſta.
 u Synecdoche generis, pro, decoquunt patrimonio.
 x Anaphora eſt initio incisorum in iteratione ejuſdem vocis & ſoni. Ac præterè in *vulva* eſt ſynecdoche generis pro ſuilla vulva, ut Græca *μῆτρα κατ' ἐξοχῆς* ſicut Orator & Poeta dicuntur & Græcè & Latinè pro Demotheſe & Homero, pro Cicerone & Virgilio.
 y Epanalepſis eſt, initio & clauſulâ ſimilitudo ſoni. Eſt ſimul apoſtrophe ad lautos & delicatos in quibus Vala numerari videtur.

EPISTOLA XVI. AD QUINTIVM.
 Theticum.

Hæc Epistoſa duplicem complectitur deſcriptionem: alteram Horatiani agelli, alteram veræ probitatis.

NE a percoteris fundus meus optime Quinti Arvo pascat herum, an baccis opulentet olive:
 Pomisne & pratis, an amictâ vitibus fulmo:
 Scribetur tibi forma loquaciter & situs agri.
 2. Continui montes, nisi dissocientur opaca valle: sed ut veniens dextrum latus aspiciat sol:
 Levum discedens curru fugiente vaporet.
 Temperiem laudes: quid si rubicunda benignè Corna vepres, & pruna ferant? si quercus & ilex
 k Multa fruge pecus, multa dominum juuet umbra?
 3. Dicas adductum proprius frondere Tarentum.
 Fons etiam riuo dare nomen idoneus, ut nec Frigidior Thracam, nec purior ambiat Hebrus.
 4. Infirmo capiti fluit utilis vtilis alio.
 5. Hæm latebra dulces etiam (si credis) amænæ Incolumem tibi me præstant septembribus horis.
 6. Tu rectè vivis si curas esse, quod audis.
 7. Jactamus jam pridem omnis te Roma beatum.
 8. Sed vereor, ne cui de te plus, quàm tibi, credas:
 9. Neve putes aliùm sapientem bonoque beatum:
 10. Ne si te populus sanum, rectèque valentem Diçitet, occultam febrem sub tempus edendi Dissimiles, donec manibus tremor incidat vinctis.
 11. Stultorum incurat apudor malus vlcera celat.
 12. Si quis bellat tibi terrâ pugnata marique Dicat & his verbis vacuas permulceat aures:
 Tene magis saluum populus velit, an populum tu?
 Servet in ambiguo, qui consulit & tibi & vrbi, Juppiter: Angusti laudes agnoscere possis?

Quum pateris sapiens emendatusque vocari Respondesne tuo dic sodes, nomine. Nempe Vir bonus & prudens dici delector ego, ac tu. Qui dedit hoc hodie, cras si volet, auferet: ut si Detulerit fasces indigno detrahet idem, Pone meum est, inquit: pono, tristisq; recedo. Idem si clamet furem, neget esse pudicum: Contendat laqueo collum pressisse paternum: Mordeat opprobriis falsis: mutemque colores. 14. Falsus honos iuvat, & mendax infamia terret. Quæ nisi mendosum & mendacem: vir bonus est quis Qui consulta patrum, qui leges jurag, servat, Quo multa magnaq; secantur iudice lites: Quo responsore & quo caussa teste tenentur. 15. Sed videt hunc omnis domus & vicinia tota Introrsum turpem speciosum pelle decorâ. Nec furtum feci, nec fugi, si mihi dicat Servus: habes pretium: loris non ureris: aio, Non hominè occidi: non pasces in cruce corvos. Sum bonus & frugi: renuit, negat atq; Sabellus. Cautus enim metuit foveam lupus, accipiterq; Suspectos laqueos, & opertum milvius hamum. 16. Oderunt peccare boni virtutis amore. 17. Tu nihil admittes in te formidine pœna: Si spes fallendi, miscebis sacra prophanis. 18. Nam de mille fabæ modiis quum surripis unum, Damnum est, non facinus mihi pacto lenius isto. 19. Vir bonus omne forum, quem spectat, & qm me tribunal Quandocung, Deos vel perco vel bove placat: Janè pater, clarè, clarè quum dixit Apollo:

Libra